

Katedra politologie
FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ
MASARYKOVA UNIVERSITA v BRNĚ
Joštova 10, 602 00 Brno, Česká republika
Tel: 549 491 911, Fax: 549 491 920

Oponent: Mgr. Tomáš Šmíd, Ph.D.

Kontakt: tom.smid79@gmail.com, tsmid@centrum.cz Tel.: +420 541218221

Oponentský posudek na disertační práci *Obraz Jiného v arménských pramenech 16. – 18. století: vznik a vývoj etnického stereotypu*

Předložená disertační práce kolegyně Mgr. Petry Kohoutkové se zabývá v českém prostředí naprosto ojedinělým tématem.

Z formálního hlediska se jedná o práci, k níž nelze mít žádných výhrad. Je zpracována poctivě, práce s prameny a literaturou je na takové úrovni, jaká je od akademického pracovníka s předpokládaným titulem *Ph. D.* očekávána.

Metodologická stránka práce je postavená především na vytěžování respektu hodné sumy pramenů primárního a sekundárního, místy i terciálního charakteru. Ze samotných metodologických postupů využívá autorka především metody deskriptivní. Z hlediska požadavků na vědeckou práci úrovně disertační se může zdát těžiště na „pouhé“ deskripci poněkud nedostačující či nehodné *Philosophiae Doctor*, ovšem takové hodnocení by u práce kolegyně Kohoutkové nebylo spravedlivé. Už minimálně pro fakt, že práce má výrazně analytický charakter, ačkoliv se autorka k analytické metodě explicitně nehlásí.

Teoretický rozměr práce je velmi silně posílen úvodními kapitolami, jimiž poskytnutý rámec je následně v textu využíván. Určitým nedostatkem práce se může zdát absence závěrečné konkluze, kde by teoretická východiska týkající se stereotypů, identit apod. Takový jasný závěr práci skutečně chybí, ovšem na druhou stranu lze konstatovat, že do značné míry plní roli kapitoly, v níž jsou teoretická východiska verifikována, kapitola č. 4.

Přes všechna výše zmíněná fakta ale považuji absenci klasické konkluze, v níž by byly poznatky vyplynuvší z konfrontace teoretických východisek a vlastní případové studie sumarizovány za vadu práce. Dlužno dodat, že jedinou výraznější.

Autorka sama označuje svoji práci za dílo na pomezí vědy historické a etnologie, přičemž já bych si dovolil říci, že v textu cítím i (minimálně implicitní) přítomnost sociologie a snad dokonce i politologie a psychologie. A to minimálně v tom ohledu, že otázkami identit a (etno)stereotypů se tyto sociální vědy zabývají též a ani tato práce se tudíž nemůže od nich odpoutat minimálně v terminologické rovině a rovině zkoumaného subjektu. Pro mne jako politologa a konfliktologa, jenž se zabývá kavkazským prostorem, jsou mimořádně cenné prakticky veškeré poznatky, které disertace Petry Kohoutkové přinesla, a to i přesto, že těžištěm její práce je období raného novověku.

Popis, vysvětlení a do teoretického rámce zasazení jejích poznatků totiž umožňuje zásadním způsobem pochopit arménskou národní mentalitu či kolektivní psychologii svébytné identity, která se nazývá Arméni. Chápu – li ji, mohu lépe porozumět příčinám konfliktu o Náhorní Karabach a tudíž mohu následně i lépe porozumět tomu, proč je tolik obtížné tento konflikt regulovat a řešit. Mohu také lépe pochopit povahu současných arménsko – tureckých vztahů a složitost této otázky, která je často velmi zjednodušována soudobými sociálními inženýry, kteří ignorují hloubku problémů v arménsko tureckých vztazích a považují toto téma za pouhý detail v celém komplexu zahraničně politických otázek. Detailem být snad i může, ovšem detailem velmi zásadním, který může celý komplex paralyzovat. Narážím tím konkrétně na debaty, které se o této otázce vedly v souvislosti s jednáními o vstupu Turecka do EU. Aby byla celá myšlenka mého posudku zakončena – výběr tématu a jeho interdisciplinární uchopení je obrovskou přidanou hodnotou této disertace a připočteme – li k tomu bezchybné formální zpracování, prostudování úctyhodné sumy pramenů a zajímavá fakta a jejich interpretace, lze bez jakýchkoliv pochybností práci doporučit k obhajobě.

V Brně dne 27. října 2008

Tomáš Šmíd

